

Izhaja vsak petek ob 17.
Stane mesečno po pošti 5 Din,
v Celju po raznašalcih dostavlje-
na 5-50 Din, za inozemstvo 10 Din
Račun pri poštnem čekovnem
zavodu 10.666.

Novo Doba

Redakcija in uprava: Celje,
Strossmayerjeva ulica št. 1,
pritličje, desno.
Telefon interurban števil. 65.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi po tarifu.

Štev. 1a.

Celje, sreda 1. januarja 1936.

Leto XVIII.

Sankcije

Celje, 31. decembra.

Sankcije so nov, povojni pojem mednarodnega javnega prava, so institucija mednarodne solidarnosti organizacije Društva narodov. Trenutno so predmet splošne pozornosti, od njih v mnogočem zavisi izid italijansko-abesinskega spora. Zaradi te aktualnosti je zanimivo pregledati one mednarodne pogodbe, ki urejujejo uporabo sankcij.

Na koncu svetovne vojne ni bila dolžnost zmagovalcev samo, da uredijo svoje odnose s centralnimi silami, ampak je bila mnogo večja in težja dolžnost, da ponovno organizirajo mednarodno sodelovanje in osigurajo mir, oboje je bilo v svetovni vojni globoko pogaženo. Težka izčrpanost poraženih in zmagovalcev, ogromne izgube ljudi in uničena naravna bogastva so v vseh narodih okrepila zahtevo po mirnim mednarodnem sodelovanju. Izraz teh težav in volje zmagovalcev, da se osigura status quo, ki je nastal z izidom svetovne vojne, je meddržavna organizacija Društva narodov.

Osnovna organizacija Društva narodov je pakt Društva narodov. Za pakt sam je obstajalo več načrtov. V glavnem sta bili dve misli: anglosaksonska, ki je izbegavala uporabo sankcij in polagala glavno važnost na javno mnenje in čut pravičnosti, ter latinska, ki je predvidevala sankcije proti kršilcem tega pakta. Pakt predvideva več stopenj, ki jih mora preiti vsak spor. Tu je odlaganje vojne, obvezna arbitražna (izbrano sodišče, ki odloči v sporu) ali posredovanje sveta Društva narodov. Ako svet Društva narodov ne reši spora sporazumno s strankama, daje posebno poročilo na skupščini Društva narodov. To poročilo sprejme skupščina DN ali soglasno ali z večino. Država, ki se ne podredi omenjenim postopkom in ne ravna po razsodbi izbranega sodišča odnosno po poročilu DN, se proglasi za napadalca. Čl. 16. pakta DN predvideva sankcije, ki se izvajajo proti napadalcu in onim državam, ki ga podpirajo. V prvi točki tega člena so predvidene ekonomske sankcije, v drugi skupni vojaški ukrepi, da se odločitve DN spoštujejo, v tretji medsebojna pomoč držav, ki izvajajo sankcije, in v četrti izključitev onih članov DN, ki se ne pridružijo izvajanju sankcij.

Vsa določila pakta DN so slaba in vezana na počasni in okorni postopek pri DN. Zato jo bilo več poskusov, da se z naknadnimi sporazumi ta nedostatek odpravi. Tu je treba omeniti ženevski protokol, katerega cilj je bil, da izpolni praznine. Predvideval je obvezno arbitražo (pakt DN ima fakultativno arbitražo), poseben postopek, če ni poročilo sprejeto soglasno, pravno definicijo o napadalcu in o zadržanju suverenosti. Ta ženevski protokol so države septembra 1924. leta soglasno sprejele, a so ga že marca 1925. preključale. Kljub temu, da ta protokol ni uspel (kriva je Anglija, ki ga je pozneje odklonila), je prinesel izvesten napredek. Na osnovi tega protokola je prišlo do lokarnskih sporazumov, podpisanih oktobra 1925. Te sporazume so podpisale Nemčija,

Francija, Belgija, Velika Britanija, Italija, Poljska in Češkoslovaška. V teh sporazumih se odklanja vojna kot sredstvo za rešitev sporov, Nemčija pa se obvezuje, da bo spoštovala status quo v pogledu svojih mej na zapadu in vzhodu. Sledi pariški pakt (znan pod imenom Briandov-Kellogov pakt) z dne 27. avgusta 1928. Začetek tega pakta je obnova francosko-ameriške pogodbe o arbitraži. Namesto do pogodbe med dvema državama je prišlo do občega pakta. Sam pariški pakt je še bolj nepopoln kakor pakt DN, ker ne predvideva sankcij, njegova korist je, da so se tudi Zedinjene države severoameriške, ki niso vezane s paktom DN, vezale posebno v novi definiciji nevtralnosti.

To je formalno-pravna stran sankcij in njih zgodovinski razvoj. Od ustanovitve DN pa vse do danes ni bilo vojne, ki bi jo vodila kaka evropska država, vsled česar je bilo DN v vseh vojnih konfliktih (spor zaradi Gran Chaca, Mandžurija) mogoče, da je s previdnim zavlačevanjem in samimi resolucijami varovalo svoj ugled. V italijansko-abesinskem konfliktu to ni mogoče. Tu je DN prisiljeno, da izvede kolektivno zaščito miru, ki je predvidena v osnovnem paktu DN, ali pa da samo izgubi na svojem ugledu in da ostanejo vse pogodbe, ki predvidevajo zaščito miru, krpe papirja.

Izvajanje sankcij je nepopolno. Avstrija in Madžarska sta odklonili sankcije, kljub temu pa se napram njima niso izvajala določila pakta DN. Z izvajanjem sankcij nosijo razne države različno težka bremena, zato je predvidena in pri sprejetju sankcij svečano obljubljen skupna podpora in pomoč. Po najnovejših poročilih pa vidimo, da so zapadne sile zadevne naše zahteve gladko odklonile.

Uspeh sankcij je dvomljiv in zavisi od velikih sil. Jasno se je pa pokazalo, da država, ki ni sposobna, da se sama odločno in uspešno upre tuji vojaški sili, ne sme upati na mednarodno pomoč in solidarnost. To izkustvo je dragoceno. T. P.

Politični pregled

p Odstavitev glavnega tajnika JRZ. Dosedanji šef pisarne izvršnega odbora JRZ v Beogradu, bivši generalni konzul Miloš Ivković, pristaša Ace Stanojevića, je bil razrešen in namesto njega imenovan za šefa glavne pisarne JRZ Ranko Trifunović, sin pokojnega ministra Marka Trifunovića.

p Narodna skupščina se bo sestala šele sredi januarja.

p Načrt novega trgovinskega zakona je bil v skupščinskem odboru v načelu sprejet.

p Angleška vlada se pogaja s sredozemskimi državami glede skupnega nastopa vseh teh držav za primer italijanskega napada na angleško brodovje. Grčija bo naprošena, da pošlje divizijo vojaštva v Egipt in da dovoli Angliji uporabo nekaterih grških pristanišč za svoja pomorska oporišča. Turška vlada je že izjavila, da bo na strani Anglije. Zahteva

V NOVEM LETU
Vam bo olajšal delo

RADION
pere sam

Schicht
RADION

pa, da se ji dovoli utrditev Dardanel. S to svojo zahtevo bo najbrž tudi prodrla. Tudi Francija je na strani Anglije. Del francoskega atlantskega brodovja je na poti v Sredozemsko morje, kjer bo pripravljeno, da pomaga v primeru sile angleškemu brodovju.

p Italija, Francija in Nemčija. Italijanski veleposlanik v Parizu je sporočil Lavalu, da čaka italijanska vlada na nove pogoje za mirno rešitev etiopske vojne. Laval pa je veleposlaniku odgovoril, da Francija ne more več posredovati, temveč da se mora Italija obrniti na Zvezo narodov, odnosno na odbor trinajstoričice, ki je edino kompetenten v tem vprašanju. Italijanska vlada je v zadnjem času že večkrat poskusila pridobiti Nemčijo za svoje stališče. Nemčija pa dosedaj na vse te ponudbe ni odgovorila, temveč samo obvestila Mussolinija, da bo Nemčija zahtevala povračilo svojih kolonij, čim bo končana vojna v Etiopiji.

p Vojna v Abesiniji. Iz abesinskega glavnega stana poročajo, da so močni oddelki rasa Kase in rasa Sejuma od vseh strani obkolili Makalo in se pripravljajo na odločilni napad. Italijanska posadka je odrezana od zaledja in se bo morala po pričakovanju abesinskih vojskovedij kmalu udati, ker ji že vsega primanjkuje. Ras Kasa in ras Sejuma sta obvestila abesinskega cesarja, da imata dovolj čet, hrane in municije za uspešno nadaljevanje zmagovitega pohoda. Napad na Makalo se je že pričel. Abesinske čete se borijo s tem večjim elanom, ker je Makala

rezidenca izdajniškega rasa Gukse, ki je pristopil k Italijanom. Italijanska letala so v ponedeljek ponovno bombardirala mesto Dagabur na južni fronti in ga skoro popolnoma razdejala. Abesinski cesar je vložil pri Društvu narodov brzoglavni protest, v katerem obtožuje Italijo, da je njena vojska v borbah zadnjih dni na področju Tembiena uporabljala strupene pline. Hudo kršitev mednarodnih konvencij predstavlja tudi požiganje cerkev, napadanje docela neutrjenih krajev in bombardiranje bolnic. Pri umikanju na področju Šire in Tembiena so Italijani vrh tega abesinsko prebivalstvo deloma pobili, deloma pa odvedli s seboj v suženjstvo.

p Grčija dobi nov volilni zakon, ki bo v prihodnjih dneh objavljen. Po novem volilnem zakonu bo imela Grčija 300 poslancev. Poslance bodo volili po listah, vendar pa bo mogel vsak volilec med kandidati izbirati.

p Na kitajskega prometnega ministra Tangjunčena sta oddala dva kitajska nacionalista deset strelcov, od katerih ga je pet strelcov zadelo. Med prevozom v bolnišnico je kitajski minister ranam podlegel. Atentatorja sta zbežala. Sodijo, da je bil prometni minister obsojen od nacionalistov na smrt, ker je bil za pomirljivo politiko proti Japonski.

p Šibka Lavalova zmaga. V francoskem parlamentu se je začela v petek velika zunanje-politična debata. Predsednik vlade Laval je v obširnem govoru branil svoje politiko, zlasti pa pariške predloge. Njih cilj je bil samo eden, da se obvaruje Evropa pred vojno, je dejal. Posebno je v svojem govoru naglasil, da se je Francija že od vsega početka zavezala Angliji, da ji v primeru ita-

Srečno in veselo novo leto

želi svojim cenj. strankam in odjemalcem naslednje tordke in obrati:

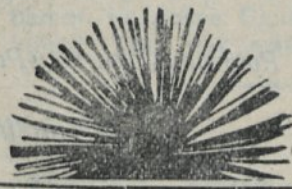
Veselo in srečno novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem

Hubertus

Celjska milarna d.z.o.z. Celje.

Maks Zabukošek
modno krojaštvo
Celje, Cankarjeva cesta

Knjigarna «Domovina»
M. Hubert
Celje, Kralja Petra cesta

P. Matković
točilnica
Celje, Gosposka ulica

F. Junger
delikatesna trgovina
Celje, Prešernova ul.

Matevž Zadravec
pekarna
Celje, Gosposka ul.

Rok Meštrov
špecerija-vinotoč
Celje, Za kresijo

Martin Orehovec
krznar
Celje, Gosposka ul.

Hotel «Union»
R. Ogrizek
Celje

Ivan in Bogomir Naraks
sodavičarja
Celje, Kr. Petra cesta

Gostilna «Zeleni travnik»
A. Reberšak
Celje, Klavniška ul.

Franjo Kalan
trgovina s drvimi in premogom
Celje, Frankopanska

Prostovoljna gasilska in reševalna četa v Celju

želi svojim dobrotnikom in darovalcem srečno novo leto ter se jim zahvaljuje za podporo v starem letu in prosi za nadaljnjo naklonjenost tej dobrotelni in človekoljubni instituciji

Esih Matija
mesar
Celje-Breg

Albert Fröhlich jun.
krznar, predelavanje surovih kož, barvanje,
strojenje itd.
Celje, Samostanska ul.

Anton Uršič
damska konfekcija «Uran»
Celje, Pokojninski zavod

Roza Zamparutti
delikatesa in zajtrkovalnica
Celje, Ulica dr. Žerjava

Vinko Kukovec
obl. konc. mestni tesarski mojster, parna žaga in lesna trgovina
Celje-Lava

Pivovarna «Union»
D. Naprudnik
Celje

Svojim cenjenim gostom želi
srečno novo leto
Hotel «Evropa»

F. S. Lukas
žganjarna, tovarna likerjev in industrija sadnih sokov
Celje

H. Suttner
Radio oddelek
podružnica Celje

A. Jager
gostilna «Na-Na»
Celje, Kralja Petra cesta

Zvezna tiskarna in knjigoveznica
Celje

Ivan Mastnak
konfekcijska trgovina

Celje, Kralja Petra cesta

Slavko Šafar
koloniale, špecerija

Celje, Kralja Petra cesta

Franjo Dolžan
kleparstvo

Celje, Za kresijo

Drago Gams
mehanično podjetje

Prešernova ulica 16-18

F. Belak
elektrotehnično podjetje

Celje, Prešernova ul.

Kirbiš Josip
pekarna, tovarna kvasa in sladov

Celje

Ing. GORJUP SERGIJ:

Vinski pridelek in vinska trgovina v Sloveniji

Rezultati letošnje trgatve v dravski banovini so presenetili glede množine pridelka tudi največje optimiste. Saj je pridelala Slovenija po precej zanesljivih poročilih nad 500.000 hl vina razmeroma prav dobre kakovosti. Pretirane so bile alarmantne vesti glede škode, povzročene po majski pozebi in spet se je pokazala resničnost stare izkušnje, da je vsako prerokovanje glede trgatve zelo dvomljive vrednosti, ker odločujeta september in oktober o dobroti in množini pridelka.

Najboljše rezultate so dosegli Štajerci s svojimi kvalitetnimi vinogradi, ki so dali po ha znatno večje količine vina, kot pa področja kvantitetnega vinogradništva na Dolenjskem in v Beli Krajini. Kriva je temu predvsem majska pozeba, ki je škodila zlasti Kranjcem.

Letos se je dobro posrečil dokaz, da se s selekcioniranim trsnim materialom priznanih sort, kakor jih priporoča trsni izbor za dravsko banovino, lahko dosežejo prav ugodni rezultati, ki presegajo tudi po množini pridelka slabo oskrbovanih vinogradov, nasajenih z manjvrednimi, bogato rodecimi starimi sortami. Obilna in kakovostno odlična trgatva v dobro obdelanih sortnih vinogradih v ptujskem, ljutomerskem in obeh mariborskih srezih daje o tej resnici najboljše spričevalo.

Najboljše je odrezal letos ptujski srez, ki je pridelal kakih 130.000 hl vina, ali 1/4 vsega vinskega pridelka dravske banovine. Sledi mu Maribor levi breg z 89.000 hl, Šmarje pri Jelšah s 63.000 hl, Ljutomer s 45.000 hl, Krško z 42.000 hl in Brežice s 40.000 hl vina. Teh 6 srezov je torej pridelalo skoraj petin vsega vinskega pridelka v Sloveniji. Njim sledi dolnjelendavski srez s 25.000 hl, novomeški z 22.000 hl, mariborski desni breg z 22.000 hl, celjski s 15.000 hl, črnomeljski z 10.000 hl, metliški z 10.000 hl, konjiški s 7.000 hl, murškosoški s 7.000 hl, in srezu Gornji grad, Litija, Slovenjgradec, Laško in Kočevje skupno s kakimi 3.000 hl vina.

Grozdje je bilo letos zdravo, kot že dolga leta ne. Zato mlada vina niso podvržena porjavenju, vlečljivosti, cikanju in zavrelki, ako pravilno kletarimo in smo dovolj previdni pri uporabi posode. Plesniv ali sicer pokvarjen sod pokvari seveda tudi najboljše zdravo vino. Kisline mlado vino ne kaže preveč. Kjer se je pa ta neugodno pokazala, so napredni vinogradniki njeno biološko zmanjšavali pospeševali s tem, da so mlado vino nekolikokrat premešali z drožjem in skrbeli za pravilno temperaturo v kleti. Tudi niso takih mostov žveplali. Znano je namreč, da posebne drobnoživke (micrococcus malolacticus, micrococcus variococcus, micrococcus acidovorax itd.), ki se poleg vinskih kvasnic nahajajo v drožju, pretvarjajo najboljše pri temperaturi od 22 do 34° C ostro jabolčno kislino v milejšo mlečno kislino in ogljikov dvokis, kar ima za posledico, da se okus vina znatno poboljša. Pri temperaturi izpod 22° C presnavljanje jabolčne kisline ne prestane, vrši se le bolj polagoma.

Ceprav je letošnje vino že toliko dozorelo in se dovolj očistilo, da je mogoča zanesljiva poskušnja glede njegove dobrote, se vinska kupčija le noče razviti. Ponudbe je mnogo, ker so kleti polne žlahtnega soka in je pri vinogradnikih potreba po denarju velika; povpraševanje je pa nezatno, ker se je zaslužek v vseh slojih prebivalstva vsled splošne gospodarske krize občutno zmanjšal, vinski trgovci in gostilničarji pa ne razpolagajo z velikimi vsotami gotovine, ki bi bile za nakup večjih vinskih zalog in za razbremenitev vinskega trga nujno potrebne. Prvotno nastavljene vinske cene za posamezne okoliše se krušijo, ker so siromašni vinogradniki prisiljeni prodajati svoj pridelek večkrat tudi izpod proizvodne cene, da se rešijo

Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad Din 16,200.000—

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenje za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici: Maribor, Šoštanj

vsaj najbolj perečih obveznosti. V srezih Ptuj, Maribor levi breg, Maribor desni breg, Ljutomer, Dolnja Lendava in Šmarje pri Jelšah se je ustalila cena za navadna šibkejša vina na Din 2.50, za boljša namizna mešana vina Din 3 do 4.—, za kvalitetne izbrane sortne proizvode pa od Din 4.— do Din 6.— za liter. Izjemoma se najdejo ponekod vina slabše kakovosti tudi po Din 2.—. Stara kvalitetna vina so skoraj popolnoma razprodana in se plačujejo od Din 6.— do Din 8.—. Najnižje vinske cene v banovini so v Halozah in v šmarnskem srezu.

Mešana namizna bizeljska vina se prodajajo po Din 2.50 do Din 3.—, kakovostna namizna vina pa po Din 3.— do Din 4.— za liter. Enake cene veljajo tudi za dolnjski cviček, črnino in belo vino iz krškega sreza. Cene dolnjca v novomeškem srezu so nekoliko višje in znašajo Din 3.— do Din 4.— za navadna namizna vina in Din 5.— do Din 6.— za sortna kvalitetna vina. Cena belokranjskega vina je Din 3.— do 4.—. Razmeroma visoke cene se plačajo za vino v konjiškem srezu in to od Din 3.— do Din 6.50 za liter. Posebno cenjena je tu črnina iz modre frankinje.

Našim gostilničarjem in vinskim trgovcem je priporočati, da kupujejo čim največ vina iz ostalih banovin. Nebo nas je letos blagoslovilo z razmeroma visokim vinskim pridelkom, ki je skoraj še enkrat tako velik, kot je bil lanski. Kakovost novega vina je prav dobra. Slovensko vino letos ni podvrženo napakam, njegova cena je pa tako nizka, da komaj krije visoke režijske stroške obdelave naših goric. Lani in predlanskim, ko sta bili vinski letini v dravski banovini izredno nizki, je bilo morda razumljivo, da se je uvažalo cenejše, a čisto tudi manjvredno vino z juga, danes je pa to za gospodarski razvoj osiromašene Slovenije škodljivo, ker pošiljamo za blago, katerega imamo sami v iz-

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4

kleparstvo, vodovodne instalacije, strelovodne naprave

Prezema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

vrstni kakovosti in v izobilju, težke milijone v druge pokrajine in tako sami sekamo korenine našega blagostanja.

Lep lokal

v sredini mesta se odda. Celje, Razlagova ulica 8a/II.

2 trisobni stanovauji

se oddata takoj. — Kirbiš, Celje

Nalivna peresa

z garancijo od 2 do 10 let in ob enem zavarovana proti izgubi
V slučaju, da izgubite pero, dobite novo enakovredno brezplačno — Vsa peresa so zlata, 14 karatna z iridium vršičkom po Din 60.—, 90.—, 120.—, 150.—, 180.— in 250.—
Prepričajte se o prvovrstnem blagu v knjigarni in papirnici „Domovina“ — Celje
Kralja Petra c. 45.

PUPILARNO VAREN ZAVOD

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

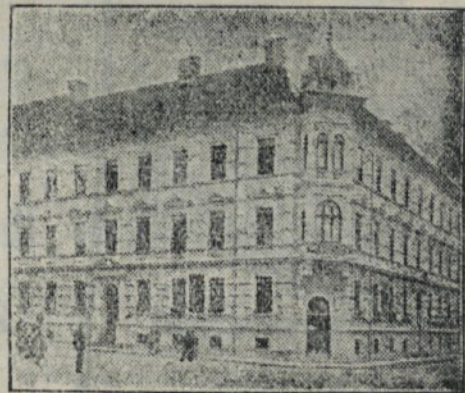
CELJE • prej Južnoštajerska hranilnica

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun • izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle najkulantneje

Za vloge jamči

Dravska banovina

z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo

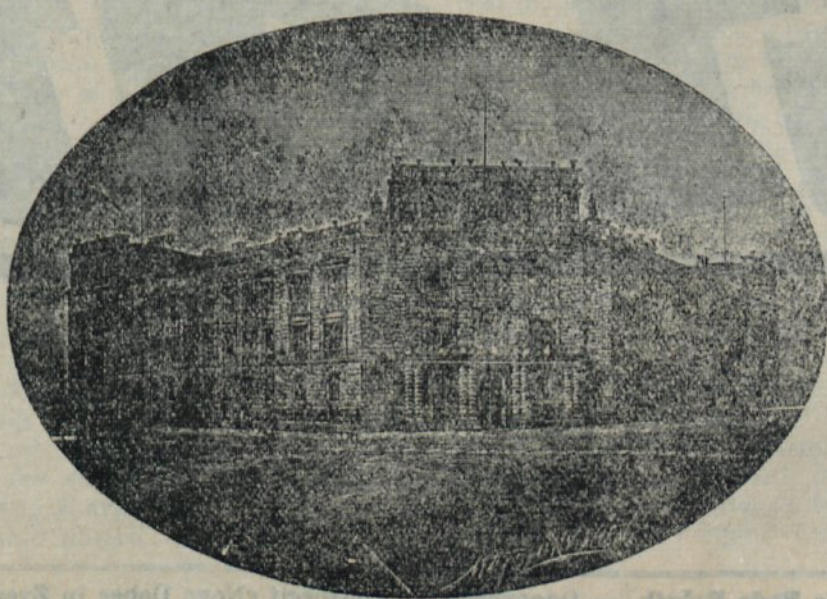
Ustanovljena leta 1864.

Pod stalnim državnim nadzorstvom

Celjska mestna hranilnica

v CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice še mesto Celje z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice še mesto Celje z vsem premoženjem in vso davčno močjo

45.-

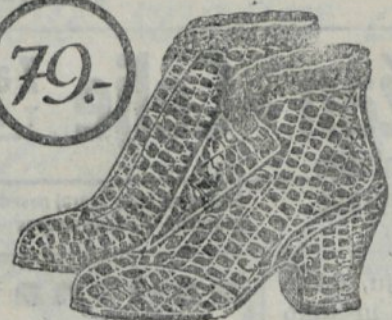
39.-

69.-

79.-

79.-

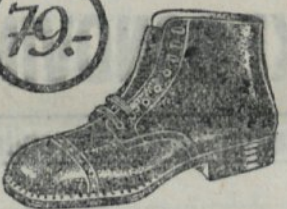
149.-

69.-

79.-

39.-

59.-

69.-

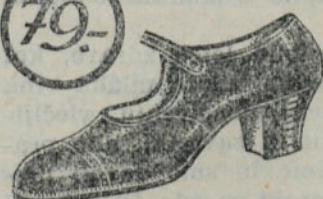
29.-

59.-

79.-

79.-

79.-

Nasim ODJEMALCEM!

Ostali smo zvesti svoji obljubi,
da bomo utemeljili Vaše zaupanje,
ki smo ga uživali.

VAŠE ZAUPANJE

cenimo bolj kot vse druge udobnosti,
ki nam jih nudi danesnjega časa; to zaupanje

JE NAŠ PONOS

in zato bomo je v bodoče stremeli
za tem, da Vas obudarno se boje,
popolnejše in se ceneje.

Z NAŠIM IDELOM

želimo koristiti našim odjemalcem,
našim sodelavcem in poslovnim prijateljem;
z eno besedo želimo, da

SLUŽIMO NARODU.

Srečno
NOVO LETO!

Rado